



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

25

Szerző: l. o.

Hely

Cím: A Templombajáró Bpest.

Idő

"1915"

Forrás: Magyarország

Személy

Bp.

1915 IX. 19.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

A templombajáró Budapest

— szeptember.

A szelidéletű férfiú, kivel a pesti templomokat járjuk, már harmadszor visz együgyűn azon templomba s már harmadszor mondja e délutánon, hogy meg kell figyelni, kik járnak templomba: egészen új régiók helyezkednek a régi templomosok közé a háboru óta. Urak, kik azelőtt is hittek, de ily intenzív áhitatba sosem merültek. Asszonyok, kik azelőtt csupán szokásból vagy divatos ruhájukat megmutatni ültek templómi padban, mostanság helenként kétszer is előlógatnak, buzgón imádkoznak s adakoznak mindenféle perselyekbe: Szent Antaléba, a péterfilléresbe, a sebesültekébe s a hadiárvákéba.

Az orgonabugás, mint bus madár, száll a templomhajó alatt s egy beretvált, jéltöltözött öregur a Mária-oltár előtt térdel, arcát égnek tartja s valami különös, rembrandti fény ömlik ősz hajára a színes ablaküvegen keresztül.

— Kimerítően foglalkozott az anyagszerűséggel. Ateista volt a csöndesebb fajtából, — mondja szelidéletű kalauzom. — Hinni nem hitt, de mégis azok közé tartozott, akik haladnak a maguk útján, anélkül, hogy a másokéval törődnének. Nem bánta, ha gyermekei az iskolából jelesekét vittek haza értesítőjükben a vallástansból. Ősz óta majd minden délután itt imádkozik. Meglepődtem, mikor először láttam. Ő maga magyarázta meg:

— Elélték a vőmet, utána elélték a két

fiamat... Jön a vőmtől a lábori-fap: csak most, most az egyszer imádkozatok értem szívből, őszintén. Rettenetes tűzben vagyok... Pár hét mulva az egyik fiam írja s csak ily röviden: Imádkoztatok: — S másnap a másik fiamtól érkezik a levél: minden kedden vigyetek Szent Antal oltárára két gyertyát. Iszonyu veszedelemből menekültem. S családom imádkozott. En nem. S elmaradnak a vőm levelei. Kétségbeesés. Sirás, nyugtalan napok és éjszakák. A lányom ugy jár s két, mint az alvajáró, a tekintete, ha rám néz, csupa fájdalom és szemrehányás. Egyszer halom, hogy a szomszéd szobában mondja az anyjának: mindez azért, mert apa nem imádkozik. Másnap idejöttem. Velük jöttem. Pár nap mulva életjelt kaptunk a vőmtől, ők azt mondják, azért, mert én is imádkozom.

A misének vége, rekviemre készülnek a főoltárnál, fekete pluviálékban, nehéz bársonyitrákban jönnek gyászszertartásos papok s új közönség érkezik, mind fekete, mind nehéz gyászban, fekete kalapok, fekete gyöngök és fekete fátylak. Az első sorokban a rekviemet mondató család.

— A többi az özvegyek, árvák, háborus halálok sujtotta gyászolók. Minden rekviemen megjelennek, minden rekviemet végigkönyeznek. Az a hölgy, ki most borult imakönyvére, már sirásba fogott s ha ott ülne mellette, látná, hogy imakönyve lapjai közt egy fotográfiát tart az ajkához. A vőlegényéé. Elesett. Az az öreges, göndörösen őszes nő, a szeme a sok sirástól már szinte üveges, négy fiát gyászolja, amaz a férje tulvilági üdvéért imád-

kozik s az a menyecske, ki két testvérét s a férjét vesztette el, reggeltől estig járja a templomokat: még a más vallások templomait is. Persze, itt is találhat másvallásuakat, kiknek szívét megejti a gyászszertartás borongó hangulata s ide jönnek sirni, hogy néha olyan ez a templom, mint mindenszentek délutánján a temető. Szivettépő zokogások usznak az orgonabugás közben s könyekkel áztatott virágok kerülnek az oltárokra.

— Van egy asszony — ott áll a szenteltvíztartó mellett —, annak az ura már itt-hon van, az egyik karja hiányzik s az asszony buzgón imádkozik, hogy az ura szíve megenyhüljön. Ősmerem az asszonyt, rajt fogtam, mikor sirt s ő így magyarázta:

— Békében olyan volt az emberem, mint a falat kenyér, vagy mint a vaj. Hogy hazajött, hogy megjárta a csatát, mintha kicserélték volna. Zsörtös, békétlenkedő, mindennel elégedetlen s goromba. Azelőtt nem szólt egy rossz szót, ma a legcsekélyebért is kiált, veri a megmaradt kezével az asztalt s az ajtókat dühében ugy csapkodja, hogy majd kifordulnak sarkukból.

...Azután imádkoznak itt sebesültek gyógyulásáért, hadifoglyok egészségéért, a háboru gyors végéért, fiuk, testvérek, férjek nyugalmas beosztásáért, hadisegélyért, — a télen egy asszony azért jött imádkozni, hogy kisfiának tejet kapjon, egy másik, hogy a házi-ura ki ne lakoltassa...

— Talán a legpoétikusabb jelenetet a sötét, kis mellékoltárok mellett találná. Midőn

megáll a templom előtt egy-egy fiakker, kiszáll belőle selymes nőjével a hadviselt katoná, az átkomásról jöttek s az első megálljuk a templom. Kezet-kézben tartva térdepelnek, — a tisztiszolga utánuk jött a kocsitól, hátuk mögött térdel s mint mélyvallásu falusiak szoktak, homlokát ráhajtja a hideg márványra.

— Es a legmegrázóbb talán az együttes utolsó ima; mikor a hadbainduló férjjel eljön az asszony s a templomajtóban bucsuznak egymise után. Vagy a szerelmespár, midőn a szemérmes szüz csöndes délutánon eljön az ifjával, ki már holnap a csataterre indul s ima közben föllép az oltár lépcsőjén, ráteszi két ujját az oltárterítő himzett keresztjére s ennyit mond suffogón:

— Es! üszöm.

*

Kint állunk a téren, hol galambok röpködnek s hol a templomkapu előtt átszellemlült arcu nők özönlenek. Jönnek kifelé és mennek be, olyan ez a kép, mintha sok-sok bánatba merült szív keserű vándorlását látnánk. Az őszi napfény ideverődik, fekete galambok szállnak benne, feketén, szomorgón, mint a télen a Kárpátok völgyeiben a fekete varjak szállongáltak.